

EURÓPAI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS

Az európai polgári kezdeményezés egyike a Lisszaboni Szerződés legfontosabb újításainak. Célja a demokrácia növelése az Európai Unióban. A polgári kezdeményezés lehetővé teszi, hogy az uniós polgárok közvetlenül az Európai Bizottsághoz terjesszenek elő az EU hatáskörébe tartozó, őket érintő jogszabály-módosításokat.

Ahhoz, hogy elinduljon egy polgári kezdeményezés csupán hét különböző tagállamból származó hét ember kell.

Ők egyben a szervezők, akik még az aláírás gyűjtés előtt elküldik a Európai Bizottságnak a kezdeményezés szövegét, amely dönt annak elfogadhatóságáról. Amennyiben a Bizottság befogadja, el is indulhat az aláírásgyűjtés.

Innentől a szervezőknek tizenkét hónapjuk van arra, hogy összegyűjtsék az egymillió aláírást, amely lehet papír, de elektronikus formátumú is. Tehát az aláíróknak a tagállamok legalább egynegyedéből kell származniuk, ezen felül a tagállamoknak egyenként is el kell érniük egy minimális értéket, ami az Európai Parlamenti képviselő számának 750-szerese.

Miután a megfelelő mennyiségű aláírásokat összegyűjtötték, azokat be kell nyújtani az érintett tagállamok erre a célra kijelölt hatóságaihoz, melyek leellenőrzik őket, és egy hivatalos dokumentumot állítanak ki a szervezőknek, melyben igazolják az érvényes aláírások számát. Végül az Európai Bizottsághoz kerül a kezdeményezés az igazolásokkal együtt, melynek három hónapja lesz arra, hogy kivizsgálja, illetve döntsön annak további sorsáról.

A szervezőknek lehetőségük nyílik arra, hogy kezdeményezésüket az Európai Parlamentben megtartott közmeghallgatáson ismertessék. A Bizottság hivatalos választ fogad el, amelyben megfogalmazza és megindokolja, hogy a polgári kezdeményezés-

re válaszul esetlegesen milyen lépésekre kíván javaslatot tenni, illetve azt is megindokolja, ha a kezdeményezés nyomán nem javasol lépéseket.

A bizottsági válaszról közleményt adnak ki, amely az EU összes hivatalos nyelvén megjelenik majd.

Az Európai Bizottság nem köteles a kezdeményezés nyomán jogalkotási javaslatot előterjeszteni. Ha a Bizottság jogalkotási javaslat előterjesztése mellett dönt, a szokásos jogalkotási eljárás indul el: a Bizottság javaslata a jogalkotó (rendszerint az Európai Parlament és a Tanács, vagy bizonyos esetekben csak a Tanács) elé kerül, és elfogadása esetén jogszabály válik belőle.

További információ:

http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/citizenship_of_the_union/index_hu.htm

<http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/?lg=hu>

ELÉRHETŐSÉGEINK

SZTE ÁJTK Nemzetközi és Regionális
Tanulmányok Intézet
EUROPE DIRECT SZEGED
6720 Szeged, Tisza Lajos krt. 54.
Tel/fax: 62/544-193
ed@irsi.u-szeged.hu
www.u-szeged.hu/irsi/ed

Információk Európáról

AZ UNIÓS POLGÁRSÁG

CÉLKITÜZÉSEK

A pontosan meghatározott jogokat és kötelességeket biztosító európai polgári státusz bevezetésének gondolata az 1960-as években született meg. Az előkészítő munka „polgárok Európája” címmel kezdődött meg. Azonban az uniós polgárság fogalmának bevezetéséig 1992-ig várni kellett. Ekkor fogadták el Maastrichtban az Európai Unióról szóló szerződést, amely a tagállami állampolgárok jogainak és érdekeinek fokozottabb védelmét tűzte ki célul az Unió számára.

A valamely államhoz kötődő állampolgársághoz hasonlóan az uniós polgárság arra szolgál, hogy meghatározza a polgárok és az Európai Unió közötti kapcsolatot, amelyet a polgárok jogai, kötelezettségei és politikai szerepvállalásai jellemeznek. E kapcsolat hivatott áthidalni azt a szakadékot, amely egyrészt a polgárok életére egyre erőteljesebb hatást gyakorló közösségi intézkedések, másrészt a jogok gyakorlása, a kötelességek teljesítése és a demokratikus folyamatban való részvétel szinte kizárólag nemzeti szinten történő megvalósulása között húzódik.

A cél az, hogy a polgárok jobban azonosuljanak az EU-val, és kialakuljon az európai szintű közvélemény, politikai tudat és identitás.

UNIÓS POLGÁRSÁG VAGY UNIÓS ÁLLAMPOLGÁRSÁG?

Az Európai Unió nem állam, így nem kapcsolódhat hozzá állampolgárság, így a helyes megjelölés uniós polgárság.

A 2009 óta hatályban levő Lisszaboni Szerződés szerint: „Létrejön az uniós polgárság. Uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára. Az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti az állampolgárságot.”

Mit is jelent tehát az uniós polgárság? Minden olyan személy, aki az Európai Unió egy tagállamának állampolgára, európai uniós polgár is egyben. Ez az uniós polgárságnak az egyetlen, általános és formai feltétele. Ugyanakkor egy kiegészítő jellegű jogállást is biztosít. Vagyis, nem a tagállami állampolgárság helyettesítője, hanem arra ráépül, és azt kiegészíti az Unióhoz való sajátos jogi kapocs kialakításával.

Összességében elmondható, hogy egy kiegészítő és járulékos jellegű jogállásról beszélhetünk, melynek célja, hogy a tagállamok állampolgárainak alapvető jogállása legyen, lehetővé téve, az azonos helyzetben levők számára, hogy állampolgárságuktól függetlenül ugyanabban a jogi bánásmódban részesüljenek.

UNIÓS POLGÁRSÁGHOZ KAPCSOLÓDÓ JOGOK

- Az európai parlamenti választások során minden uniós polgárt megillet az aktív és a passzív választójog, vagyis mindenki választó és választható is lehet, ha teljesíti a feltételeket.
- Helyhatósági választásokon minden uniós polgárt megillet az aktív és passzív választójog az EU területén bárhol, ahol letelepedett.
- Minden uniós polgár az anyanyelvén (az EU 24 hivatalos nyelvének egyikén) fordulhat a Közösség intézményeihez, és onnan anyanyelvén kaphat választ.
- Minden uniós polgár jogosult petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez és az Európai Ombudsmanhoz.
- Minden uniós polgárt megillet más EU tagállamok diplomáciai és konzuli védelme harmadik országokban abban az esetben, ha nincs az adott államban magyar diplomáciai képviselő.
- Minden uniós polgárt megillet a Közösségen belüli szabad mozgás és letelepedés joga.
- Minden uniós polgár szabadon hozzáférhet az EU intézményei (Európai Bizottság, Európai Parlament, és a Tanács) által létrehozott dokumentumokhoz.
- Minden uniós polgárt megillet az alapvető emberi jogok gyakorlásához való jog, különös tekintettel az Emberi Jogok Európai Egyezményében és az Európai Unió Alapvető Jogok Chartájában foglalt jogokra.
- A Közösségi jogban szigorúan tilos az állampolgárság szerinti diszkrimináció.